

ИНСТИТУТ ЗА ЈАВНО ЗДРАВЈЕ НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

www.iph.mk

Ул." 50 Дивизија " бр.6, 1000 СКОПЈЕ

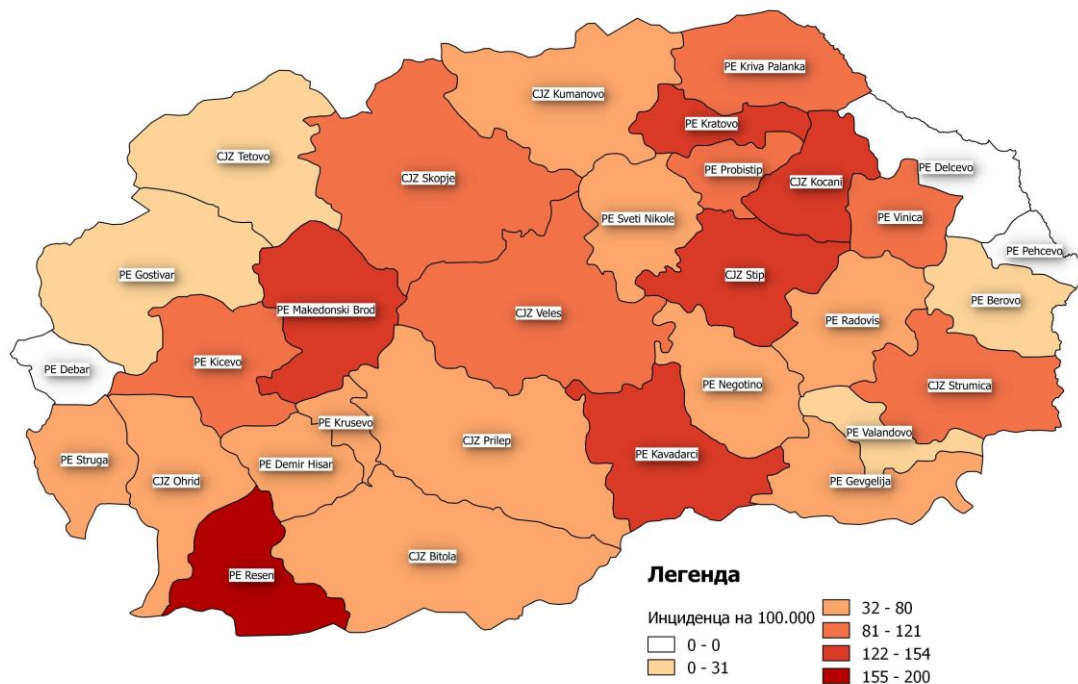
Тел: 02 3 125 044, 3 223 033; Факс: 02 3 223 354

СЕКТОР ЗА КОНТРОЛА И ПРЕВЕНЦИЈА НА ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

ОДДЕЛЕНИЕ ЗА СЛЕДЕЊЕ И НАДЗОР НАД ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ

БИЛТЕН

за движењето на акутните заразни заболувања во Република Северна Македонија
во месец **јануари, 2020**

Скопје, 18.02.2020

Во текот на месец јануари 2020 година, во Република Северна Македонија, регистрирани се вкупно **1.506** заболени лица од акутни заразни заболувања (без грип, туберкулоза, СИДА, АФП и хронични носителства на хепатит Б и Ц и ХИВ) со вкупна инциденца од **72,8 на 100.000 жители**.

Во текот на месец јануари се бележи намалување на вкупниот број на заболени лица за 37,5% во однос на претходниот месец декември 2019 (n=2.408). Во однос на јануари 2019 (n=2.068), како и во однос на аритметичката средина за периодот 2015–2019 (n=1.792), се регистрира намалување на пријавените лица од акутни заразни заболувања за 27,2% и 16,0% соодветно.

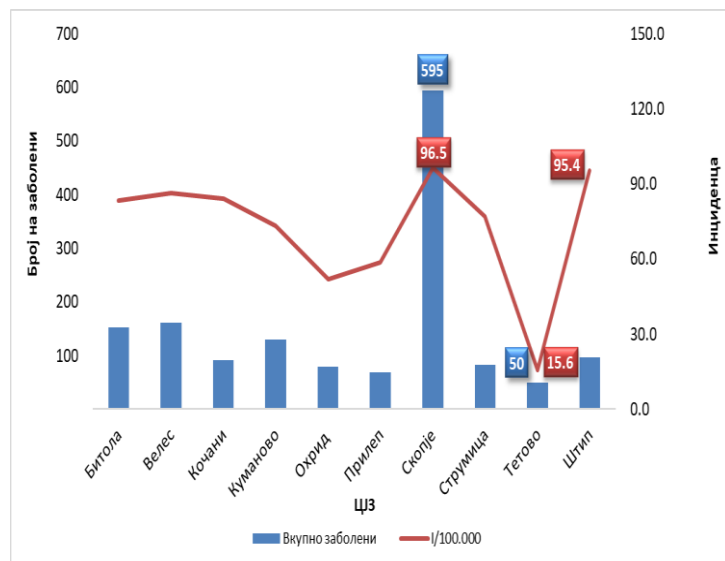
Во месец јануари, најголем број акутни заразни заболувања на ниво на ЦЈЗ се регистрирани на територија на ЦЈЗ Скопје (n=595 или 39,5%), а најмал во ЦЈЗ Тетово (n=50 или 3,3%). (Табела 1 во Прилог)

Највисока инциденца на 100.000 жители на ниво на ЦЈЗ е регистрирана на територијата на ЦЈЗ Скопје (I=96,3/100.000), а најниска е инциденцата во ЦЈЗ Тетово (15,6/100.000). (Графикон 1)

Највисока инциденца на ниво на ПЕ е регистрирана на територијата на Ресен (I=159,0/100.000).

Не се регистрирани заболени лица на територијата на ПЕ Пехчево, Делчево и Дебар. (Табела 1 во Прилог)

Графикон 1: Број на заболени и инциденца од акутни заразни заболувања по ЦЈЗ во јануари, 2020

Десетте најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јануари учествуваат со 98,7% во вкупниот број на заболени во месецот и бележат инциденца од 71,9/100.000 жители.

Табела 1: Десет најчесто пријавувани акутни заразни заболувања во јануари, 2020

Заболување	Број	I/100.000
Овчи сипаници	1.052	50,8
Ентероколити	297	14,4
Вирусен хепатитис А	32	1,5
Шуга	26	1,3
Скарлатина	25	1,2
Инфективна мононуклеоза	23	1,1
Салмонелози	12	0,6
Инфекции предизвикани од <i>E. coli</i>	9	0,4
Вирусни хепатити	7	0,3
Бактериски алиментарни инфекции и интоксикации	4	0,2
Вкупно	1.487	71,9

Првите две најчести заразни заболувања (овчи сипаници и ентероколити), учествуваат со 89,6% во вкупниот број на заболени, а со 90,7% во десетте најчесто регистрирани акутни заразни заболувања во месец јануари 2020 година.

Во текот на месец јануари, **најчесто** регистрирано акутно заразно заболување се **овчите сипаници** со вкупно 1.052 заболени лица. Тие во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 69,9%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања за овој месец учествуваат со 70,7%.

Во однос на претходниот месец декември 2019, во јануари се регистрира намален број на заболени од овчи сипаници за 38,8%. Во однос на месец јануари 2019 се регистрира намалување за 16,7%, а во однос на аритметичката средина 2015-2019, во овој месец се регистрира зголемување од 14,2%.

На второ место по број на регистрирани заболени во месец јануари се **ентероколитите**, со 297 случаи. Во вкупниот број на заболени во месецот учествуваат со 19,7%, а во групата на десетте најчести заразни заболувања со 20,0%.

Во однос на претходниот месец декември 2019, се регистрира намалување на бројот на заболени од ентероколити за 5,7%. Во однос на месец јануари 2019, како и во однос на аритметичката средина 2015-2019, во овој месец истотака се регистрира намалување од 41,9% и 54,6%, соодветно.

Во однос на поделбата на **акутните заразни заболувања по групи**, најголем број од заболувањата во месец јануари припаѓаат на **капкови заразни заболувања** ($n=1.104$; 73,3%) (Графикон 2), со инциденца од 53,4/100.000.

Од нив, најголем број и процент чинат пријавите на овчи сипаници ($n=1.052$ или 95,3%), со инциденца од 50,8/100.000. Следуваат 25 заболени лица од скарлатина (2,3%; $I=1,2/100.000$) и 23 случаи на инфективна мононуклеоза (2,1%; $I=1,1/100.000$). Во оваа група регистрирани се 3 случаи на заразни заушки и еден случај на голема кашлица. (Табела 1 во Прилог)

На второ место во месец јануари е групата на **цревни заразни заболувања**. Пријавени се 354 заболени (23,5%) (Графикон 2), со инциденца од 17,1 на 100.000 жители.

Од нив, најголем број, процент ($n=297$; 83,9%) и највисока инциденца ($I=14,4/100.000$), чинат пријавите на ентероколити. На второ место во оваа група се 32 случаи на вирусен хепатитис А (9,0%; $I=1,5/100.000$). Следуваат 12 случаи на салмонелози (3,4%; $I=0,6/100.000$), 9 случаи на инфекции предизвикани од *E. coli* и 4 случаи на бактериски алиментарни инфекции и интоксикации.

Во групата на **зоонози**, во месец јануари, регистрирани се 6 заболени лица (0,4%; $I=0,3/100.000$). Пријавени се 4 случаи на ехинококоза и по еден случај на бруцелоза и лајшманиоза (Графикон 2);

Во групата на **останати акутни заразни заболувања**, во јануари се регистрирани 36 случаи (2,4%; $I=1,7/100.000$). (Графикон 2)

Од нив, најбројни ($n=26$; 72,2%) се случаите на заболени од шуга со инциденца од 1,3/100.000. Следуваат во групата 7 случаи на неодреден вирусен хепатитис, два случаи на маларија и еден случај на бактериски менингит. (Табела 1 во Прилог)

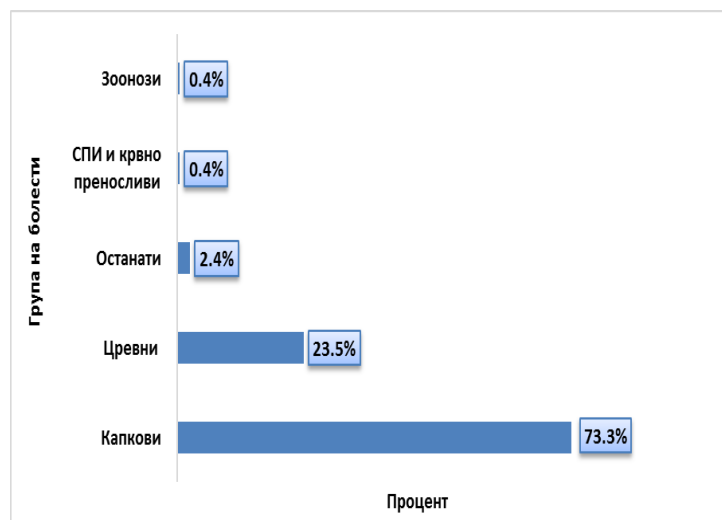
Во текот на месец јануари регистрирани се два случаи на импортирана маларија. Двата случаи се македонски државјани од Скопје.

Првиот случај е 29-годишно лице кое туристички престојувало во Занзибар. Пациентот развил симптоми 10 дена по враќањето во Македонија и бил хоспитализиран на КИБФС во релативно добра општа здравствена состојба, а дијагностицирана е маларија предизвикана од *Plasmodium falciparum*. Лицето не користело антималяриска профилакса.

Вториот случај е 35-годишно лице кое престојувало во Гана поради работни обврски од декември 2018 со престој од три последователни месеци со еден месец пауза. Пациентот бил хоспитализиран на Одделот за интензивна нега на КИБФС на 28.01.2020 година во тешка општа здравствена состојба, а дијагностицирана е маларија предизвикана од *Plasmodium falciparum*. Кај овој случај е регистриран смртен исход на 28.01.2020. Нема документација за користење на антималяриска профилакса за време на престојот иако компанијата редовно им ја обезбедува истата на сите вработени.

Во групата на регистрирани **сексуално и крвно преносливи инфекции** без ХИВ/СИДА ($n=6$; 0,4%. $I=0,3/100.000$) (Графикон 2). Во текот на месец јануари пријавени се 3 случаи на вирусен хепатитис Б, 2 случаи на инфекции со хламидија и еден случај на вирусен хепатитис Ц. (Табела 1 во Прилог)

Графикон 2: Структура на заболени по групи на заболувања во јануари, 2020

ХИВ/СИДА И ДРУГИ СЕКСУАЛНО ПРЕНОСЛИВИ ИНФЕКЦИИ

Во текот на месец јануари, регистрирани се два нови случаи на ХИВ/СИДА. Пријавените лица се од машки пол, а во однос на возрастната дистрибуција, двата случаи се од возрастната група од 30-39. Според место на живеење, регистрираните се од Скопје и Штип и се припадници на MSM популацијата.

Согласно постоечката евиденција на пријавени случаи (заклучно со 31.01.2020), кумулативниот број на лица регистрирани со ХИВ/СИДА во Р. Северна Македонија, за периодот 1987–2020 изнесува 471.

Од вкупниот број на досега регистрирани случаи за кои има податок (n=467):

- 102 лица починале, а
- 365 лица живеат со ХИВ/СИДА.

ВАКЦИНО-ПРЕВЕНТАБИЛНИ ЗАБОЛУВАЊА

Во однос на вакцино-превентабилните заболувања, во јануари 2020, регистрирани се 7 заболени лица (*без туберкулоза*), со инциденца $I=0,3/100.000$ жители. (Табела 2 во Прилог)

Пријавени се три лица со *вирусен хепатит Б*, истите согласно Календарот за имунизација не подлежат на вакцинација и не се вакцинирани.

Во текот на месец јануари 2020 година, пријавени се 3 случаи на *заразни заушки*. Заболени лица се од Скопје, Охрид и Струга на возраст од 15 до 39 години. Во однос на вакциналниот статус, две лица се вакцинирани (согласно возраста), а едниот не е вакциниран согласно Календарот за имунизација. Дијагнозата кај две заболени лица е поставена клинички, а кај еден случај е поставена лабораторски.

Во јануари, регистриран е еден случај на *голема кашлица* кај 2-годишно дете од Скопје. Во однос на вакциналниот статус, детето не е вакцинирано согласно Календарот за имунизација. Дијагнозата е поставена клинички и лабораторски.

ЕПИДЕМИИ

Во текот на јануари до ИЈЗ нема пристигната *пријава за епидемија на заразна болест*.

СМРТНИ СЛУЧАИ

Во текот на месец јануари *пријавен е еден смртен случај* од маларија, образложен во претходниот дел од овој билтен.

ГРИП/ ЗАБОЛУВАЊА СЛИЧНИ НА ГРИП

Согласно извештајот на Flu News Europe за состојбата со грип во сезоната 2019/2020 во Европа, активноста на вирусот на инфлуенца во Европа продолжува да се зголемува. Најголем дел од земјите пријавуваат широко распространета активност, преку редовниот и сентинел системот за надзор кај кои се докажани инфлуенца А (68,9%) и инфлуенца Б (31,1%). Меѓу Influenza А вирусите, коциркулираат А(H1N1)pdm09 и А(H3N2), а меѓу Influenza В, доминира линијата Victoria.

Во текот на месец јануари, пријавени се вкупно 6.315 случаи ($I=305,2/100.000$) на територијата на Северна Македонија. Од нив, најголем број на заболени (n=1.223) се пријавени од ЦЈЗ Струмица, а највисока кумулативна месечна инциденца е регистрирана во Дебар ($1.639,3/100.000$).

Од почетокот на сезоната 2019/20, а заклучно со крајот на месец јануари 2020 година, кумулативно се пријавени вкупно 7.143 случаи на грип/ заболувања слични на грип ($I=345,2/100.000$).

Од нив, најголем број на заболени се регистрирани во ЦЈЗ Струмица (n=1.323), ЦЈЗ Скопје (n=1.214) и ПЕ Гостивар (n=814). Највисока инциденца ($1.887,9/100.000$) е регистрирана на територијата на ПЕ Дебар.

Во однос на дистрибуцијата на заболени по возрастни групи, најголем број на случаи се пријавени кај лицата од 15-64 години – 4.116 случаи (57,6%), а највисока инциденца од $764,3/100.000$ се регистрира кај децата на возраст од 0-4 години.

Од почетокот на сезоната 2019/2020, во вирусолошката лабораторија на ИЈЗ, пристигнати се вкупно 283 хумани материјали од здравствените установи - од амбулантски и болнички лекувани пациенти од редовниот и од сентинел надзорот, од кои 109 (38,5%) се позитивни на присуство на вирусот на инфлуенца. Од позитивните, 69 (63,3%) се Influenza А, додека 40 (36,7%) се Influenza В.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИЗОЛИРАНИ ИЛИ НА ДРУГ НАЧИН ДОКАЖАНИ ПРИЧИНТЕЛИ НА ЗАРАЗНИ ЗАБОЛУВАЊА РЕЗИСТЕНЦИЈА НА АНТИБИОТИЦИ

Во овој Билтен е даден приказ на евидентираните Пријави за изолиран-доказан причинител на заразна болест и резистенција на антибиотици, пристигнати во ИЈЗ во текот на месец јануари, 2020 година (n=599).

Пријави се добиени од микробиолошките лаборатории од териториите на 10 Центри за јавно здравје и 2 Подрачни единици. Најголем број пристигнати пријави се од микробиолошките лаборатории кои се наоѓаат на територијата од ЦЈЗ Скопје (n=443; 74,0%), ЦЈЗ Битола (n=51 или 8,5%) и ЦЈЗ Куманово (n=34 или 5,7%).

Од пристигнатите пријави, најчесто докажани/изолирани причинители во месец јануари се: *MRSA* (n=124; 20,7%), *HPV* (n=69; 11,5%) и *Hepatitis virus A* (n=40; 6,7%). (Табела 4 - Прилог)

Во однос на пријавите за резистенција на антибиотици, покрај пријавените *MRSA*, пријавени се резистенции за: *Pseudomonas aeruginosa* (2) и по една пријава на *Salmonella enteritidis*, *Enterococcus faecalis*, *E. coli*, *Klebsiella spp.* *ESBL*, *Pseudomonas spp.* *Acinetobacter spp.* и *Enterococcus spp.*

Во однос на лабораториите кои пријавуваат резистенција (без *MRSA*), најголем број се пријавени од микробиолошката лабораторија во ЦЈЗ Струмица и Клиничка Болница Битола (по 3) и по една пријава од ЦЈЗ Кочани, Клиника Жан Митрев и Клиничка Болница – Систина.

БОЛЕСТИ КОИ СЕ РЕГИСТРИРААТ КАЈ СТРАНКИ ДРЖАВЈАНИ

Во текот на месец јануари 2020 година, не е пристигната пријава за заразно заболување кај странски државјанин кој престојувал во Република Северна Македонија.

Кузмановска Г., Караџовски Ж., Ставридис К., Балажи Љ., Кочински Д., Миќиќ В., Положани Е., Цветановска Ж., Столеска Илиоска Р., Исмани М. Чибишева Д.